

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Ignatii Loiolae, Qui religionem Clericorum Societatis Iesv instituit

**Ribadeneyra, Pedro de
Coloniæ Agrippinæ, 1602**

De Ignatio viri grauissimi quid senserint. XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45323

tas reliquit, Lusitaniæ, Castellæ, Bati-
cæ, Aragoniæ, Italiæ, Neapolis, Sicilię,
Germaniæ tum superioris, tum infe-
rioris, Gallię, Brasiliæ, & Indiæ quę ad
Oriëntem est: in ijs nostrorum vel Col-
legia, vel domicilia fere centum.

*DE IGNATIO VIRI GRA-
uissimi quid senserint.*

CAPVT XVII.

Quo tempore Ignatius sanctissi-
mè migravit è vita, Iacobus Lai-
nes æger Romæ sic erat, vt de e-
ius vita medici diffiderent. Mortuo i-
gitur Ignatio, ingressi sunt Iacobi cu-
biculum ex primis Patribus aliqui, vt
illum inuiserent, & Ignatij obitum ce-
larent, ne ex eo videlicet grauiori ali-
qua mœstitia amantissimus filius affi-
ceretur. Ex vultu tamen (qui index est
animi) facilè Iacobus cõiecit, quod Pa-
tres illi occultabãt. Itaq; ad eos cõuer-
sus: Est ne mortuus (inquit) sanctus Pa-
ter? est ne mortuus? Vbi mortuum au-
diuit, sublatis illico manibus, oculos
in celum coniecit, & se Ignatio arden-
tissimè cõmendauit. Et simul: Te Pater
ęternę (inquit) supplex ego, humilis, at
que.

que abiectus homuncio oro atque obsecro, ut qui nobis Ignatium seruum tuum, Patrem, Magistrum ac Ducem dedisti, & minimæ huius Societatis fidelem ministrum atque institutorem, quiq;e hodie purissimam illius animam ex miseræ carnis ergastulo misericorditer collegisti, eius precibus me quoque ex vinculis huius mortalitatis eripias, ut indignus filius sanctissimum Patrem sequar, & cum illo vnà (ut spero) te fruam in perpetuum. Sed res secus longè accidit. Nam statim meliusculè habuit, & redditus est sanitati: quam Ignatius illi à Deo impetrasse creditus est, ut pro ipso Societatem gubernaret. Quod multo antè ipse Ignatius Iacobo futurum prædixerat. Nec mirum sanè, Iacobum Lainem in eo articulo temporis, Ignatio se ita commendasse, de cuius adhuc viui sanctitate tam præclaram habebat existimationem. Memini enim cū de principijs, propagatione, & fructu nostræ Religionis, deq; Dei benignitate, qui tam liberaliter Societatem ornasset, auxisset, ab innumerabilibus & maximis periculis defendisset, familiariter loqueremur, sæpissimè Iacobum mihi dicere solitum. Quid mi-

rum

rum Petre? *Complacuit sibi Dominus in anima serui sui Ignatij.* Quod scilicet aiebat, significans nimirum, copiosam hanc gratiam à Domino propter Ignatium in filios eius deriuari. Idem Pater Iacobus, quo tempore ad Concilium Tridentinum à Paulo Tertio Pontifice Maximo primū missus est, vehementer optauit, & cum nonnullis grauissimis viris, & autoritate ac dignitate clarissimis egit, vt Ignatius ad Cōcilium mitteretur: non vt cum hæreticis disputaret, aut controuersas de religione quæstiones differeret: sed (vt mihi ipsemet Pater Iacobus dicebat) vt Concilium ipsum precibus apud Deum, & eximia apud homines prudentia sustineret. Ille idem pater Lainez magni semper fecit Petrum Fabrum eumque quasi cælestem quendam ac verè spiritalem magistrum, & ad regendas, atque ex scrupulorum angustijs explicandas animas, apprime eruditum suspiciebat. Et meritò quidem. Sed tamē aiebat Iacobus mihi, talem quidem esse Fabrum, si per se, ac seorsim spectaretur: sed tametsi cum Ignatio componeretur, balbutientem puerulum sibi videri, præ sene sapientissimo. In quo certè nulla Fabro fiebat iniuria.

iniuria. Ipse enim Faber hoc & agnoscebat & prædicabat; & Ignatium tanquam patrem ac magistrum suum, de interioribus animi sui moribus ac difficultatibus consulebat, & interrogabat: ab illius ore, tanquam infans ab vberibus matris pendebat: illum quasi perfectissimum omnium virtutum exemplar omnibus proponebat, si qui ab ipso consilium peterent, de perfectione consequenda. Monebat enim omnes, & seridè ac grauiter hortabatur, vt si celeriter & compendio (vt ita dicam) perfectæ vitæ excellentiam assequi cuperent, vnum Ignatium sibi ante oculos ponerent, in illum intuerentur, illum imitarentur. Sic enim breui futurum, vt omnes perfectæ virtutis numeros explerent. Et quoniã, quod istorum Patrum de Ignatio esset iudicium dicere cœpi, alios etiam testes addam grauissimos atq; certissimos. Claudius Iaius (viuente adhuc Ignatio) acerbissimo stomachi dolore in itinere correptus est; & cū nulla medicina, nullum præsens adesset remedium, Deum rogare cœpit, vt per merita serui sui Ignatij, ipsum molestia illa liberaret, & simul atque preces fudit, liberatus est. Hoc idē Nicolaus

colao Bobadillæ accidit. Hic cum ar-
 dentissima febrî repente aliquando
 æstualet, Ignatio iam mortuo sese cõ-
 mendans, statim morbo leuatus est.
 Simoni Roderico vitam precibus I-
 gnatij prorogatam supra scripsimus.
 Itaque eam de Ignatio habebat opi- *Lib. 2. c. 2.*
 nionem Simon, quam de vitæ suæ pa-
 rente habere par erat. Franciscus Bor-
 gia Societatis nostræ tertius Præposi-
 tus Generalis, atque illustre humilita-
 tis & totius sanctitatis exemplū, vim
 verborum Ignatij admiratus. *Loqueba-*
tur (aiebat mihi) *tanquam potestatem ha-*
bens: Longum esset persequi cæteros,
 ac recensere quid optimi quique at-
 que sapientissimi totius Societatis
 Patres, qui vel vitam cum morte com-
 mutarunt, vel superstites adhuc sunt,
 & intimam consuetudinem habue-
 runt cum Ignatio, de eius sanctitate
 fenserunt ac prædicarunt. Vnum cer-
 tē Franciscum Xauierum (vt alios o-
 mittam) præterire non debeo, virum
 omninō Apostolicum, & ad illustran-
 das luce Euangelij tot barbaras ac fe-
 ras gentes à Deo missum, & miracu-
 lorum numero & magnitudine admi-
 rabilem. Bernardus igitur ille Iaponi-
 us (de quo supra mentionem fecimus) *Lib. 4. c. 1.*
 nar-

narrabat mihi, à Francisco Xauierio, cum de Ignatio loqueretur, sepe se eas voces audiuisse. Magnus Sanctus est, Bernarde, Pater Ignatius, magnus omninò Sanctus. Quasi Sanctum certè Franciscus ipse venerabatur Ignatium. Itaque epistolas in genua procumbens præ reuerentia ad illum sæpe scribebat: consilium petebat, & documenta ad Indorum conuersionem: & quibusdam in literis ait, se quidem hæc ab Ignatio petere, ne se id facere prætermittat, grauitè à Deo puniatur, propterea quod spiritu illo, & luce consilij sanctissimi Patris sui ac Magistri, ad tot gentium salutem non esset usus. Contrà verò omnium tempestatum vim, & periculorum incursum, nomine se atq; Ignatij intercessionè muniebat: appēdebatq; collo quasi scutum firmissimum Ignatij nomē, manu ipsius Ignatij scriptum, & suæ professionis vota. Et ne testes domesticos tantum proferre videar (quam ij certiores sunt) paucos aliquot exteros adducam locupletissimos, atque autoritate singulari. Marcellus secundus, Pont. Max. Ignatij semper cupidissimus, tanti semper fecit eius cum alijs de rebus, tum de pertinentibus

bus ad Societatem iudicium, vt in ijs
quidem, plus apud se ponderis habere
diceret solam Ignatij authoritatem,
quàm omnes in contrarium rationes,
vt Libro tertio demonstratum est. *Io. Lib. 3.*
annes tertius Lusitaniæ Rex eximius, *c. 15.*
& ijs virtutib. quæ Regis propriæ sunt
cumulatissimus, qui ab ipso initio, So-
cietatem & ornauit munificētissimè,
& defendit acerrimè, magnam curam
adhibuit vt res omnes Societatis co-
gnosceret, & erga Ignatium studi-
um suum testaretur. Itaque Ludouico
Gonsali (qui Ioanni Principi filio suo
à confessionibus fuerat) in Urbem
proficiscenti mandat, vt omnia Igna-
tij dicta factaque curiose obseruet, &
ad se diligenter perscribat: & quid de
toto homine ipsi videatur, ipsum Re-
gem certiores faciat. Fecit Ludouic-
us quod fuerat iussus, & post exquisi-
tam rerum omnium peruestigatio-
nem (vt ab ipso met accepit) scribit Re-
gi: Se quidem circumspexisse omnia,
& diligentissimè Ignatium obserua-
se, prout Rex iusserat, & ita virtutum
illius magnitudine atque excellentia
captum esse, vt vel aspectus tantum o-
do ipsius, & oris compositio, ac corpo-
ris motus vehementer ipsū Ludouicū
ad

ad Dei amorem inflammaret. Quocirca velex solo Ignatij intuitu, permultum ad virtutem se capere adiumenti. Gaspar Quiroga, qui viuit adhuc, S. R. E. Cardinalis, Archiepiscopus Tolitanus, & fidei supremi consilij Præses, summa fuit amicitia cum Ignatio, necessitudineque coniunctus, multa que cum illo Romæ, & grauiam tractauit negotia. Is laudandi Ignatium finem non facit, à religione, sanctitate, atque prudentia, cæterisque præclarissimis virtutibus: tantam verò animi, vultusque constantiam, & tam æquabilem ac perpetuum tenorem in omni vita, quantus in Ignatio fuit, se in nullo mortaliū vidisse affirmat. Multi principes viri, & tum Ecclesiastica, tum sæculari dignitate præstantes, ad Societatem post Ignatij obitum literas scripserunt: in quibus & mortuum Patrem laudabant, & viuentes ac mœrentes filios consolabantur. Exijs vnus Ioannes Vega fuit, qui tunc quidem pro Philippo Rege Siciliam gubernabat, postea verò Regij Consilij Præses, in Hispania decessit è vita. Is (vt diximus) Romæ legatus Caroli v. Cæsaris apud Pontificem Maximum cum esset, magnam cum Ignatio

Lib. 3.
c. 19.

Ignatio contraxerat familiaritatem, summaq; beneuolētia illum deinceps profecutus est. Mortuo igitur Ignatio, ad Iacobum Lainem, Vicarium iā tūc Generalem literas scripsit, quarum caput vnum de Hispano sermone in Latinum translatum hic subiiciam, quod tanto viro dignum, & à nostro proposito non alienum esse iudicauit:

Triduo (inquit) aut quadriduo anteq̃ mihi reddita est epistola, quā Pater Polācus tuo nomine de Beati Patris Ignatij obitu ad me misit, nūtiatum erat nobis illum è vita migrasse, sed obscure. Itaque magno tenebamur desiderio, omnia certius cognoscendi, & intelligendi, quis fuisset sanctissimi viri exitus, quis status sit sanctæ vestræ Societatis ac Religionis. Non enim dabitabam (quod in hac epistola vidi, & in ea etiam quæ ad Patrem Hieronymum scripta est) quin & illius vitam finis gloriosus clausisset, & vos vestramque Sodalitatem diuina protectio prouehat. Sed tamen per magnam ex hac exacta & diligenti rerum gestarū narratione, consolationē atq; ædificationem accepi, quæ tamen cū certo quodam doloris sensu fuit coniuncta. Non enim possumus non dolere

lere eorum obitum ac iacturam, quos
 in hac vita dileximus. Benedictus De-
 us, qui seruum hunc suum è custodia
 corporis eductum ad se vocavit eo
 tempore, quod ipsi opportunius indi-
 cavit: qui que illum ita instruxit, & gra-
 tia sua communiuit, vt tot suę virtutis
 monumenta, tot sanctitatis trophæa
 relinqueret, quę nulla consumet vetu-
 stas, non dies, non aër, non aqua cor-
 rumperet, nulla vis labefactabit atq; cõ-
 ficiet, quemadmodum alia videmus
 diruta & absumpta, quæ vanitate &
 ambitione fuerant constituta. Ego ve-
 rò mecum ipse cogito, qua pompa,
 quo triumpho, in cælo à beatissimis
 illis mentibus exceptus is sit, qui tot
 clarissimas victorias de gentibus im-
 manitate barbaris, multitudine infi-
 nitis reportauit, qui vel per se, vel per
 milites suos, lumen fidei ac religionis
 ijs populis ac nationibus inuexit,
 qui sedebant in tenebris ac ymbra
 mortis: qui mortalium plurimorum
 infidelitatem vicit, feritatem emolli-
 uit, ignorantiam depulit, perditam vi-
 tam profligauit. Itaque merito sanè
 atque iure optimo, illius vexillum a-
 pud vexilla Sãcti Dominici, ac D. Frã-
 cisci, & aliorum Sanctorum in cælo
 collo-

collocabitur, quos Deus elegit, ut non solum carnis illecebras & mundi blanda ipsi vincerent, sed vincere alios docerent, & innumerabiles animas ab inferno liberarent. Quam sincera porro erit ista Ignatii gloria? quam sine aliorum Sanctorum invidia iste triumphus? quam dispar, quam dissimilis, quam contrarius speciosis, sed fallacibus huius mundi triumphis, quos fugaces & breues, miseria & invidia plenissimos videmus, ac Reipub. vehementer perniciosos? Quae omnia magis nobis consolationem afferre debent, & tristitiam, quam ex morte Ignatii pro naturae nostrae imbecillitate cepimus vel mitigare vel tollere: nostrosque animos incertore percussos excitare, atque speringere ut confidamus illum iam regnantem, & verè viventem cum Deo, neque suae religionis, neque amicorum oblitum, manum nobis porrecturum, filijs suis promptius etiam opem laturum; denique eos apud Deum habiturum commendatissimos, qui Deum ipsum in Ignatio agnouerunt ac venerati sunt. Haec ille. Ioannes Auila, vir excellenti virtute, prudentia, doctrina, & cum in yniuersa Hispania, tū potissimum in Baetica Provincia

Z

uincia

uincia (quā verbo Dei illustravit) notissimus, cum Patrem Ignatium cū socijs in mūdum à Deo missum audiuit, eiusque propositum atque institutum intellexit, se quidem dixit, hoc idem quod ille afferebat, iam diu animo concepisse, & magno labore atque studio cōquisuisse atque indagasse, sed peruastigare tamen, atque deprehendere haud potuisse. Itaque euenisse sibi aerebat, quod puero ad radices montis aegenti, qui onus aliquot magni ponderis diu multumque versat, & in fastigiū montis toto conatu subuehere molitur, neque tamen prae virium infirmitate potest: quod onus si vir aliquis, corporis mole & robore Gigas, sustulerit, minimo negotio transferet scilicet quò volet, & in cacumine montis collocabit. Atque hac similitudine, pro sua modestia, vir excellens, se quidem pusillum, Ignatium verò Gigantem nominabat.

DE STATURA CORPORIS EIVS.

CAPVT XVIII.

STatura fuit modica, vel potius breuis, cū eius fratres procera fuerint, & quæ iustam excederet. Facie honesta.